

Ikiaroorartunik sakkortuunik eqqusseriartunut, tuniniaasunullu pineqaatissiisernerup sakkortunerulernissaa pillugu Naalakkersuisut 2023 naatinnagu Naalagaaffimmut saaffiginnissuteqarnissaannik Inatsisartut aalajangiiffissaattut siunnersuut. (Inatsisartuni ilaasortaq Aqqalu C. Jerimiassen, Atassut)

Siumumiit qujalluta Siunnersuummut imaattumik oqaaseqarfigissavarput.

Siullermik siunnersuummi siunnersuuteqartup oqaaseq, issuaaneq aallartippoq "Ikiaroorartunik sakkortuunik" issuaaneq naavoq, atoraa.

Taamatut oqaatsimik atuinermi ersarissarneqanngilaq ikiaroorartunik sakkortuut suut pineqarnersut ersarinnerunnginnera, ullumikkummi aamma anngiortumik eqqussuunneqartup sakkortussusia annertusineqarsinnaammat suli ulorianarninngorlugi atornerluisunut ulorianarninngortillugu.

Ikiaroorartunik ajornartorsiutaanerit Kalaallit Nunatsinni annertoorejussuusooq Siumumiit isumaqarpugut.

Taamatuttaaq isumaqarpugut, issuaaneq aallartippoq "eqqusseriartut" issuaaneq naavoq, atornerqarnera arlariitsigut paatsoorneqarsinnaasooq. Ajornartorsiutip annertussusia eqqarsaatigalugu eqqusseriartut eqqoriarpaput tassaasut killiqarfitsinnut nammineerlutik nassarlugit tigummisut.

Siumumiit isumaqarpugut inuit taamatut anngiortumik eqqussuinermit aqutsisuusut pineqarunangitsut. Eqqusseriartartutullu taaneqartut tassaasut inuit arlaannik pissuteqarlutik atornerlunneqarlutik "sakkutoorineqartut" inuunerminni sanngiiffeqarnertik pissutigalugu.

Siumumiit isumaqarpugut, anngiortumik eqqussuinermit aqutsisuusit persarineqanngippata ikiaroorartup ajornartorsiutaanera qaangerneqarsinnaanngitsooq. Taakuummata qaqutitgut tigusaasartut, taakuummata ulluinnarni ikiaroorartumik assamminik tigusineq ajortut, taakuummata toqqaannaq aningaasanik agguaneq ajortut.

Ikiaroorartunik anngiortumik aqqissuussaalluurtumik iluatsittumillu ingerlavoq, tamassuminnga pissutaavoq aqutsisuusut pilersaarusiorkkamik timaliisimmata ajornartorsiut annertusiartuunngortissallugu, taamaaliornikkut inuit inuunerminni sanngiillortut atorlugit pinerluttuliornissaanik suleqatigisarpaat aningaasanik akilerumallugit.

Siumumiit isumaqarpugut anngiortumik eqqussuinerup ajornartorsiutaa aaqqinneqarsinnaanngitsoq inuit atornerlunneqarlutik suliaqartinneqartut pillarnerisigut ajornartorsiummut qaangiinaviannngitsugut. Naalaagaaffiullu anngiortumik eqqussuisuunik paasiniaasarnerat sakkortusineqarpata annertusineqarpallu ajornartorsiutip muminnissaanut periarfissiisassalluta.

Sammissami iserfiginngitsoorsinnaanngilarput eqqartuussiveqarfitta immikkuullarissumik kulturerput inuusaaserpullu naleqqussarfigalugu ilusilersorsimanera. Tamannarpiaq pissutigalugu pineqaatissiisarpugut pillaasarata. Upperalugu inatsisinik unioqqutitsisimasut ajortuliaminnit ilikkagaqarsimallutik inuaqatigiinnut sukkanerpaamik akuuteqqilernissaat Inuiaat Kalaallit pisariqartimmassuk.

Taamak eqqarsartariaaseqarluni pineqaatissiisarneq unammillerneqarnissaanut piffissanngorsimanerpoq, naak ukiut amerlasoorsuunngitsut matuma siorna eqqartuussiveqarnerup aaqqissuussaana nallilersorneqarluni ataatsimiisitaliarsuakkut ingerlanneqarnikuugaluortoq.

Pineqaatissinneqarnerup sivilissusilernera arlalitsigut unammillerneqarpoq, ilaatigut ullumikkut periuuserineqartoq aallaavigalugu isertitsivigineqartut ulikkaartooqqapput ilaatigut ukiuni marlunni utaqqisoqarsinnaalluni naak inatsisinik unioqqutitsisimagaluarluni. Tamanna isertitat ilaasa sivitsornerisigut ajornartorsiut annertunerulissaaq, pineqaatissinneqarsimasut inuiaqatigiit akornanniiginnattarmata.

Siumumiit isumaqarpugut pineqaatissiisarnerup sivilissusissaanik sivitsuisarnerit isigineqarpata pissusissamisuunngitsut, annerusumik eqqartuussiveqarnitta nallilersorneqarnissaanut ammasumik eqqartornissaanut piareersimalluta ajunngitsortatai ajortussaalu ilanngullugit.

Ilanngullugu nallilersorneqarsinnaaqullugu suliassap Nunatsinni nammineerluta ingerlatinneqalernissaa piffissanngunnginnersoq nallilersussallugu. Namminiilivinnissaaq eqqartortillugu inuiaqatigiit aaqqissuussaasarnerini suliassaaq pingaarutilerujussuaq nammineerluta allanut saaffiginnissutigisarunnaarniassagatsigu nammineq oqartussaaffiginnngitsugu.

Siumumiit ikiaroonartunik anngiortumik eqqussuineq atuinerlu naameerluinnarparput, siunnersuulli nallilersorluarneqassappat ataatsimiisitaliami tunngaviummik eqqartuussiveqarnitta toqqammavia qanoq innarlerneqassanersoq inatsisit pillugit ataatsimiisitaliami nallilersorluarneqarluni ingerlannissaa kissaatigivarput.

Hans Peter Poulsen, Siumut